

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Confessionis Avgvstinianae, Et Avgvstanae

Hänlin, Georg

Friburgi Helvetiorum, 1592

VD16 H 131

Articvlvs 6 De Fructibus Fidei seu bonis operibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29407

ARTICVLVS VI.

DE FRVCTIBVS FIDEI, SEV BO-
nis Operibus.

Conclusio i. Pappi. *Fides Iustificans debet bonos fructus parere.* Duplicem facit sensum: Prior esse potest, Fidem nisi pariat bonos fructus, sed sterilis sit, nō iustificare. Posterior, Fidem, nisi pariat bonos fructus, nō esse fidem veram. Si priorem sequatur Pappus, sanus est, & Augustinianus. Si posteriorem, falsus, & Augustino expressè contrarius. Is enim, fidem posse esse veram, sine charitate & alijs operibus bonis, licet sit infructuosa, & informis, docet in multis locis; maximè lib. 1. cont. Donatist. cap. 8. Tom. 7. col. 380. c. *Quid prodest homini vel sana fides, vel sanum fortasse solum fidei sacramētum, vbi lethali vulnere Schismatis peremta est sanitas charitatis?*

Idem lib. 1. contra Crescon. cap. 29. Tom. 7. col. 217. C.

Vnus enim Deus, una fides, unum baptisma, una incorrupta Catholica Ecclesia, non in qua sola unus DEVS colitur, sed in qua sola unus Deus piè colitur, nec in qua sola una fides retinetur, sed in qua sola una fides cum charitate retinetur.

Idem lib. 2. cap. 77. contra lit. Petiliani Tom. 7. colum. 132. D.

His nos Apostolicis verbis (Charitatem autem nō habeam, nihil sum) commendantibus eminētiam charitatis vobis solemus ostendere, quomodo nō profit hominibus, quamuis in eis sint sacramenta, vel fides, ubi charitas nō est, ut cū ad Catholicam veritatem venitis, intelligatis, quid vobis conferatur, & quātum sit, quod minus habebatis.

Loca omnia allata pro hac Conclusionē aliud non obtinent, quā opera sine fide & gratia facta, nō esse bona; intellige, perfectè & meritoriè; aliās autem eadem etiam sine istis posse esse bona bonitate quadam morali, quæ tamen nil ad vitam æternam

conducat, disertè Augustinus affirmat, præsertim Epist. 5. ad Marcellinum. Tom. 2. col. 25. d. Rempub. primi Romani constituerunt, auxeruntq; virtutibus, etsi nõ habentes veram pietatem erga DEVM verum, quæ illos etiam in æternam civitatem posset salubri Religione perducere, custodientes tamen quandam sui generis probitatem, quæ posset terrenæ civitati constituendæ, augendæ conservandæq; sufficere: DEVS enim sic ostendit in opulentissimo & præclaro Imperio Romanorum, quantum valerēt civiles etiam sine vera Religione virtutes; ut intelligeretur, hæc addita, fieri homines cives alterius civitatis, cuius Rex Veritas, cuius Lex Caritas, cuius Modus æternitas.

Idem Lib. 4. de Baptis. contra Donatist. cap. 21. Tom. 7. colum. 431. D.

Non debemus improbare justitiam hominis, quæ prius esse cœpit, quàm conjungeretur Ecclesiæ, sicut esse cœperat justitia Cornelij, priusquam ipse esset in plebe Christiana; quæ neq; si improbaretur, dixisset ei Angelus, Acceptæ sunt elemosynæ tuæ, & exauditæ sunt orationes tuæ; neque si sufficeret ad capeffendum regnum cœlorum, ut ad Petrum mitteret, moneretur.

Idem de Spirit. & Lit. cap. 27. Tom. 3. col. 828. D.

Quædam facta (loquitur de operibus impiorum) vel legimus, vel novimus, vel audivimus, quæ secundum justitiæ regulam nõ solum vituperare non possumus, verumetiam meritò rectèque laudamus.

Idem Epist. 130. Ad Circenses. Tom. 2. col. 645. B.

Polemo ergò si ex luxurioso continens factus ita sciret, cuius esset hoc donum, ut cum abjectis superstitionibus Gentium pie coleret, nõ solum continēs, sed etiam veraciter sapiēs, & salubriter religiosus existeret, quod ei non tantum ad præsentis vitæ honestatem; verum & ad futuram immortalitatem valeret.

Idem de Patientia cap. 26. & 27. Tom. 4. fusè, & c.

Quòd si hæc eadem opera quandoq; peccata dicit, quomodo intelli-

intelligi debeat, seipsum explicat, nimirum si ex infidelitatis, prava quadam contagione, nō in DEI, sed in laudem propriam dirigantur. Sic enim loquitur lib. 4. contra Iulianum Pelagianum. cap. 3. Tom. 7. col. 1036. c. d. Si gentilis nudum operuerit, nunquid quia non est ex fide, peccatum est? Prorsus in quantum non est ex fide, peccatum est: non quia per seipsum factum, quod est nudum operire peccatum est: sed, tali opere nō in Domino gloriari, solus impius negat esse peccatum.

Neque est praterendum hīc Pappi acumen, qui cū rex locis pro cōclusionē hac adductis probandum suscepisset, Fidem debere bonos fructus parere, aliud nō concludit, quā bona opera sine fide & gratia esse nō posse. Quod de operibus perfectē bonis & meritoriis nemo unquam, ut dixi, negavit.

Conclusio II. in qua est; *Opera bona mandata à DEO oportere facere;* & Catholicorum, & Augustini veritas est certissima; idēq; ex S. Augustino rectē probatur.

Conclusio III. pariter admittitur; quoad hoc, quod habet; *Oportere bona opera facere, propter voluntatem DEI.* Rejicitur tanquam falsā & alienissima à doctrina Augustini; quoad hoc, quod ponit: per ea justificationem coram DEO nos nō mereri: si sit sermo, de Iustificatione secunda, & operibus, quæ sequuntur Iustificationem: nō etiam de ijs quæ præcedunt. De operibus enim justificarum, sive quæ sequuntur justificationem, quid senserit vir sanctus ex sequentibus constat locis.

*August. Lib. 50. homiliarum, homilia 14. Tom. 10.
colum. 444. a.*

Audiamus Paulum Apostolum dicentem, cū passioni suæ appropinquaret, de corona sibi parata præsumptem. Bonum, inquit, certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi. de cætero superest mihi corona justitiæ, quam reddet mihi Dominus in illa die justus iudex; nō solum autē mihi, sed & omnibus, qui diligunt manifestationem ejus. Reddet, inquit, mihi Dominus coronam justus iudex. debet ergo quid reddet. Reddet ergo justus iudex. Non enim opere inspecto potest negare mercedem, qui opus inspicit. Bonum certamen certavi, Opus est: cursum consum-

consummavi; Opus est: fidem servavi Opus est. Superest mihi corona justitiæ; merces est. Sed in mercede tu nihil agis. Corona tibi est ab ipso: opus autem abs te, sed non, nisi ipso adjuvante.

Idem his similia, eaq̄. pulcherrima quàm plurima habet, & affert, occasione ejusdem loci Paulini, in Psal. 83. Tom. 8. colum. 925. A. Audi illum jam exigentem, &c.

Item in Psalm. 100. colum. 1121. D.

Idem de octo Dulcitiij questionib. quest. 4. Tom. 4. colum. 668. B.

Quid autem fratres potentius, quàm ut regnum cælorum nõ solum Zachæus emat dimidio rerum suarum, sed & vidua duobus minutis, & tantundem ibi uterq; possideat? Quid potentius, quàm ut idem regnum, & thesauris divitis, & calice aquæ frigidæ valeat?

Idem in Psal. 120. Tom. 8. col. 1427. C.

Quando facis bonum opus, propter vitam æternam fac. Nam si opus bonum in terra propterea feceris, ut terrena tibi abundant, scit sinistra tua, quid faciat dextera tua, miscuisti dexteram sinistrae. Noli facere, nisi propter vitam æternam: si ideo facis, securus facies: hoc enim mandavit DEVS.

Idem Epist. 105. Tom. 2. col. 462. B.

Nullane igitur sunt merita justorum? Sunt planè, quia justifuerunt: sed ut justifuerent, merita non fuerunt.

Idem, nè quis putaret, propterea opera bona hominis justificati non esse vitæ æternæ meritoria, quòd illa communiter in sacris dicatur gratia; quomodo hæc inter se non pugnent, multis in locis ostendit & explicat uberrimè: maximè verò de gratia & lib. arbit. cap. 8. 9. 15. 16. 20. & 21. ubi cap. 8. hæc verba inter cetera leguntur; col. 1307. D.

Et nascitur indè nõ parva quæstio quæ Domino donante solvenda est. Si enim vita æterna bonis operib. redditur, sicut apertissime

tiſſimè dicit ſcriptura; quoniam DEVS reddet unicuiq; ſecundùm opera ejus; quomodo gratia eſt vita æterna, cùm gratia non operibus reddatur, ſed gratis detur, ipſo Apoſtolo dicente. Et paulò poſt hanc quæſtionem diſſolvens, ſubjungit; Iſta ergo quæſtio nullo modo mihi videtur poſſe diſſolvi, niſi intelligamus & ipſa bona opera noſtra, quibus æterna redditur vita, ad Dei gratiam pertinere. & quæ ſequuntur ibidem.

Idem Epift. 105. Tom. 2. col. 466. B.

Et ideò meritis præcedentibus redditur, ſcilicet vita æterna; tamen quia eadem merita quibus redditur, nō à nobis parata ſunt per noſtram ſufficientiam, ſed in nobis facta per gratiam, etiam ipſa gratia nuncupatur, non ob aliud, niſi quia gratis datur: nec ideò quia meritis nō datur; ſed quia data ſunt & ipſa merita, quibus datur, &c.

Eſtq; revera ſancti viri ſententia in tota hac materia tam perſpicua, ut mirum ſit, quemquam de ea unquam dubitare auſum fuiſſe, & adhuc audere.

Ineptus eſt, & parum collectus Pappus in citandis locis duobus pro hac Concluſione; prior enim nō prohibet ſpem præmij, ſed glorificationem noſtram ex operibus noſtris, id eſt, vanam laudem & gloriã, quam ut probent Catholici, tãrùm abeſt, ut illã ceu Chriſti ore damnatã dãnent pariter, ſicut & de factis operibus bonis præſumptionẽ. Vide Conciliũ Tridentinũ Sefs. 6. cap. 16.

Posterior eſt de operibus præcedentibus Juſtificationem, quæ nullius ſunt apud DEVM meriti, prout sæpè jam dictum eſt. Eſſe autem de iſtis operibus, liquet ex hoc, quod loquitur de carentibus adhuc fide & malis, non fidelibus & bonis.

De Concluſione IV. toties repetita jam antea in Articulo de juſtificatione, & D. Auguſtini & noſtram ſententiam & diximus, & probavimus. Locus hic pro eãdem citatus ad juſtificationem, & remiſſionem peccatorum requiri docet fidem; ſed neque ſolam, neq; illam, quam Confefſio ſtatuit; neq; apprehenſionis vllam facit mentionem.

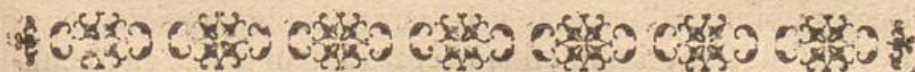
In Quinta, in qua, *Idem veteres Scriptores Eccleſiaſticos docere ſcribit, & Ambroſium ſolum nominat; nō attendit, Ambroſium loqui*

loqui de operibus præcedentibus justificationem, quæ gratiam nullam promereri vel potuerit unquam, vel possunt, confessione omnium Catholicorum. Et quidem quomodo hanc fidem solam D. Augustinus passim in libris suis explodat, ex dictis circa Articulum de Iustificatione manifestissimum est.

Vnde loca quatuor, pro statuenda sua fide sola, etiam hic ineptè admodum ex viro Sancto produxit Pappus. Solum enim istud distinguit iustitiam Christi contra quamcunq; aliam; fidem item Christi sive in Christum, contra fidem quamcunq; aliam; sensusq; nõ est, hominẽ justificari sola fide, ita ut re nulla, quàm fide indigeat, sed Iustitiam nostram esse non aliam, sive alterius, quàm Christi, nõ imputatam, ut antea dictum est; sed datam & communicatam nobis verè, ex ejus meritis. Item, quicquid ex parte nostri accedit, sive fides istud, sive aliud quid sit, nemini nisi Christo auctori, & causæ meritoria ejus, acceptum referri debere; hinc enim est, quod dicit Augustinus, prout in secundo testimonio Pappus refert; Quid enim habes, quod nõ accepisti? Si autem accepisti, quid gloriaris, quasi non acceperis?

Præsertim verò hic ad omnia loca, quæ ex Augustino objici possunt, notandum est, quod quoties in ipso ponitur vox, Sola, ad fidem, in omnibus istis locis nõ intelligi fidem, prout est virtus in sua forma consistens, sed pro ut est sola, id est, formata sola, conjuncta cum spe & charitate. Hocque verum esse, probatur clarissimè: quod enim in tertio testimonio Pappi, dicit solã Christi fidem mundare corda, id ipse elegantissimè explicat, nõ de solitaria fide, sed de formata se loqui, Serm. 14. de Sanctis in Festo omnium Sanct. Tom. 10. col. 1478. B. C. Tu credis quoniam unus est DEVS, plaudis tibi de fide, attendis enim multos impios aestimare multos esse Deos, & tu tibi gaudes credendo quod unus est Deus; benè facis. Et Dæmones credunt, & cõtremitiscunt; nunquid & ij Deum videbunt? Videbunt qui mudo sunt corde. Quis autem mundicordes dicat spiritus immundos? & tamẽ credunt & contremiscunt. Discernenda est fides nostra à fide Dæmonum; fides enim nostra mundat cor; fides autem illorũ reos facit. Malè quippè operantur; & ideò Domino dicunt; Quid nobis & tibi est? Quum audis hoc Dæmones dicere, putas eos nõ agnoscere? Scimus,

mus, inquit, qui sis; Tu es Filius DEI; dicit hoc Petrus, & laudatur; dicit hoc Dæmon & damnatur. Vnde hoc, nisi quia vox par, & cor impar? Discernamus ergo fidem nostram, nec credere sufficiat: nō est talis fides, quæ mundat cor, Fide, inquit, mundas corda eorum; sed qua fide? quali fide, nisi quam definit Apostolus Paulus, ubi ait: Fides quæ per dilectionem operatur; ista fides discernit à fide Dæmonum; discernit ab hominum flagitiosis ac perditis moribus. Fides, inquit; quæ fides? quæ per dilectionem operatur, sperat quod DEVS pollicetur; nihil ista definitione perpenius; nihil perfectius: ergo tria sunt illa, &c. & quæ sequuntur ibidem.

ARTICVLVS VII.

DE ECCLESIA.

Conclusio prima, affirmas; *unam Sanctam Ecclesiam perpetuò permanfuram esse*; ceu vera & Augustiniana admittitur.

Secunda, in hoc sensu; *quòd ad Ecclesiam ij tantum pertineant, qui Sancti sunt*; ab Augustino in libris contra Donatistas & Pelagianos, quorum hæc eadem mens & sententia fuit, expressè rejicitur & damnatur.

Augustinus de heresibus Ad Quod vult Deus. heresi.

88. Tom. 6. col. 32. D.

In id etiam progrediuntur (Pelagiani) ut dicant, vitam iustorum in hoc seculo nullum omnino habere peccatum, & ex his Ecclesiam Christi hac mortalitate perfici, ut sit omninò sine macula & ruga, quasi nō sit Christi Ecclesia, quæ in toto terrarum orbe clamet ad Deum: Dimitte nobis debita nostra.

Idem heresi 68. colum. 27. d.

Sed post causam cum eo (Cæciliano) dictam atq; finitam, falsitatis rei deprehensi, pertinaci dissensione firmata, in hæresin Schisma verterunt: tanquam Ecclesia Christi propter crimina

G Cæci-